

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен „ДОКТОР”

Автор на дисертационния труд:

Маг. СУАТ САРЪ

Тема на дисертационния труд:

„Препоръчителен модел на трудова безопасност за предотвратяване на пътнотранспортни произшествия в Република Турция”

Член на научно жури:

проф. д.т.н. инж. Станимир Михайлов Карапетков

Дисертационният труд е в обем на 122 стр., съдържа 5 фигури, 21 таблици, 28 растерни изображения, съдържа обобщени изводи, препоръки и предложения и е придружен със статистически материал в таблична и графична форма. Използвани са 80 източника на информация, вкл. електронни на английски, немски и турски език.

1. Кратки биографични данни

Маг. инж. Суат Саръ е роден на 25.09.1957 г. През 1980 г. е завършил ОКС „Бакалавър“ във факултета по Електронно електроинженерство в Технически университет. ОКС „Магистър“, специалност „Професионално здраве и безопасност“ завършва в същия Университет.

Професионалната си дейност започва през 1984 г. като Управител на трафика в IBV – ISTANBUL METROPOLITAN MUNICIPALITY. Там работи до 1994 г.

От 1994 г. до 1999 г. е бил заместник управител на наземно обслужване на летището в HAVAS Ground Handling Co.

През периода 1991г. – 2011г. е бил Управител на Транспортна фирма.

От 2011 г. до 2013 г. работи като главен координатор на проектите за градски и метро транспорт в гр. Риад – Саудитска Арабия. На същата длъжност е от 2013 г. до настоящия момент и в гр. Лахор – Пакистан.

Член и Управител е на борда в OSO Joint Purchasing Organization Inc.

2. Актуалност на разработения дисертационен труд

Безопасността на движението във всяка държава е приоритетна задача и колкото тя е по-развита, толкова на този въпрос се предава по-голямо значение. Независимо от изключителното развитие на пасивната и активна безопасност на моторните превозни средства пътнотранспортните произшествия представляват остър социален и икономически проблем. Причините за възникване на ПТП са технически неизправности на превозните средства, неудовлетворителни пътни условия, но основната причина се явява дисциплината и подготовката на водачите на превозните средства и културата на пешеходците. От съществено значение е повишаване на качеството на подготовка на водачите, което е свързано с прилагане на нови методики, доказали се в световната практика, оценка на причините за възникване на произшествията, статистическа обработка на данните и др.

Дисертационният труд е свързан с изследване и анализиране на причините за ПТП в Република Турция. Предложени са мерки за предотвратяване на ПТП и повишаване на безопасността на движение с прилагане на немски модел на обучение на водачи и организация на движението.

В тази връзка разработваният в дисертационния труд проблем е изключително актуален.

В увода е формулирана целта на изследванията в дисертационния труд и задачите за постигането ѝ.

Целта на изследванията е да се анализират причините за ПТП в Република Турция и възможностите за свеждане до минимум на човешките жертви и материалните щети на базата на немския модел.

Задачи на изследването :

1. Да се анализира възможността за обучение на участниците в движението.
2. Да се анализират всички възможни активни и пасивни средства (разширяване, обезопасяване на пътищата, поставяне достатъчно на брой табели, увеличаване на санкциите и др.) и се предложат мерки на основа на немския модел за предотвратяване на ПТП.
3. Да се развият хипотезите за решаване на проблемите на безопасността на база на немския модел.
4. Обосноваване на необходимостта от транспортна академия, основни цели, секторни ползи и методи на обучение; психология на трафика.

В първа глава са проучени стандартите за ЗБУ в транспорта, видовете превозни средства, дължностната характеристика на някои водачи и тяхното поведение. Проведен е анализ на резултатите от

изследванията на сигурността на транспорта на базата на съществуващите МПС и брой ПТП. Сравнени са законодателните разпоредби на Германия (където резултатите са най –добри) и Република Турция , свързани с движението и неговата безопасност.

Изследването завършва с предложени конкретни мерки за подобряване на безопасността на движение по пътищата.

Във втора глава са анализирани причините за ПТП в Р. Турция и са приведени статистически данни за последиците от ПТП. Обоснована е необходимостта за прилагане на германския модел за обучение и управление на движението, от създаване на по-голям брой академии на транспорта и от разработване на система за събиране и обработка на информация за причините и последиците от ПТП в Р Турция

В трета глава е предложен адаптиран модел за условията на Република Турция на Академия на транспорта за обучение на водачи на МПС и за управление на дейността по безопасност на движението. Обосновани са основните цели на Академията и са описани елементите на предлагания модел на обучение (шофьорските курсове - обучение и изпити за правоспособност; центровете за шофьорски курсове и тестове за правоспособност; обхвата на обучение при шофьорските курсове; методи на обучение). Анализирани са потенциалните секторни ползи на академията.

В Четвърта глава са обобщени резултатите от изследването и са направени съответните препоръки за организиране на повсеместно и всеобхватно обучение по безопасност на движението – от семейството, началното училище, школи, фирми и др. Предложени са основни мерки за намаляване и предотвратяване на ПТП, за обучение „инженер” в сферата на транспорта , за създаване на транспортна академия за нови водачи и досегашни водачи (за периодично обучение).

В Приложение 1 за „Измерване на ефективността на мерките на модела след адаптиране на реформата” са представени резултати от изследвания в областта на обучението на водачи на МПС и безопасността на движението.

Авторефератът в обем на 30 стр. в достатъчна степен отразява същността на дисертационния труд, основните положения и приноси.

3. Степен на познаване състоянието на проблема

За осъществяването на целта и задачите на дисертационния труд авторът е извършил задълбочено проучване на проблема в Турция, Европейския съюз, САЩ и Германия. Особено полезно е разглеждането на опита по проблема в Германия, което е послужило за база на нов модел за предотвратяване на ПТП и за обучение на професионални водачи на МПС в Република Турция.

Авторът е извършил дълбоко проучване на литературни, нормативни, статистически източници, научни публикации, периодични издания и др.

Целта и задачите на изследването са формулирани ясно и точно, от което прави впечатление високата степен на познаване на състоянието на проблема и творческата интерпретация на материала.

4. Научни, научноприложни и методични приноси на дисертанта

Приносите на дисертационния труд могат да се квалифицират като научноприложни и приложни

НАУЧНОПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ

- Създаден е модел по аналогия на немския модел на обучение на водачи на МПС, на управление на дейността по безопасност на движението.
- Предложен е адаптиран модел на Академия на трафика, съобразно условията в Република Турция .

ПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ

- Създадена е методика за „Измерване на ефективността на мерките на модела след адаптиране на реформата”.
- Създадени са форми за събиране на информация от участници в движението и оцелели.
- Обогаляване на съществуващите знания с нови изследвания, сравнителни анализи и предложения;
- Приложение на научните постижения в практиката.

Научноприложните резултати от изследването представляват оригинален принос в науката. Дисертационният труд показва, че кандидатът притежава задълбочени знания в разглежданата област и способности за провеждане на самостоятелни научни изследвания.

Претенциите на докторанта чрез изразените в дисертационния труд, приноси са основателни. Същите имат характер на новост за науката (нов адаптиран модел на обучение и управление, нова методика), обогаляване на съществуващите знания; приложение на научни постижения в практиката.

5. Преценка на публикациите по темата на дисертацията

Представени са шест публикации по темата на дисертацията - 1 статия в съавторство (в сборник на международен конгрес) и 5

самостоятелни от научни конференции с международно участие. Те дават възможност за запознаване на специалистите с анализите и препоръките на автора. Публикациите и богатият опит на дисертанта дават основание за преценка, че дисертационният труд и приносите му представляват в голяма степен лично дело.

6. Мнения, препоръки и забележки

Дисертационният труд е структуриран правилно, обемът на текстовата част е достатъчен, графичното представяне на статистическите данни е оригинално. Допуснати са лексикални грешки, а стилът е излишно усложнен и утежнен, което понякога променя смисъла.

Препоръчвам на автора в бъдещата си дейност да продължи изследванията си в областта на безопасността на движение по пътищата и анализ на ПТП и в други европейски страни, една от които е България, където има какво да се научи по отношение на изследването на ПТП.

За популяризиране на изследването следва авторът да публикува по-голям брой трудове в известни научни списания с импакт фактор.

7. Заключение

Независимо от направените забележки и препоръки, въз основа на анализа на представения ми дисертационен труд, неговата значимост и научно-приложни и приложни приноси, считам, че дисертационният труд напълно съответства на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България. Във връзка с това си позволявам да препоръчам на уважаемото жури да присъди на автора Суат Саръ образователната и научна степен „доктор“.

10.01.2017 г.
гр. Сливен

проф. д.т.н. инж. Ст. Карапетков:

